

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI HUKUKU

GERÇEK
VERİ

Gerçek Veri Güvenliği ve Danışmanlık Hizmetleri A.Ş.

“Analiz, Güvenlik ve Uyum Odaklı”

www.gercekveri.com.tr

"BİLGİ NOTU"

İşbu Bilgi Notu'nda; 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (Bundan böyle "Kanun" veya "KVKK" olarak anılacaktır), Kanun hakkında çıkartılmış yönetmelikler ve Türk Ceza Kanunu kapsamında,

I.Kişisel verilerin sahiplerinin ve bu verileri işleyen kişi, kurum ve kuruluşların hakları ve yükümlülükleri,

II.Kanuna aykırı davranışların idari ve ceza-i müeyyideleri,

konularına ilişkin yasal düzenlemelere ve genel açıklamalara yer verilmektedir.

Ayrıca, uzman avukat kadrosu ve bilişim alanındaki ekibi ile **GERÇEK VERİ** tarafından 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa ve Kanun hakkında ikincil mevzuata uyum sürecinde verilen hizmetler hakkında bilgi verilmektedir.

Bilgi Notu'nda yer alan açıklamalar, görüş ve tavsiye niteliğinde değildir. Konu hakkında danışmanlık ve hizmet almak için lütfen **GERÇEK VERİ** ile iletişime geçiniz.

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI HAKKINDA ULUSLARARASI VE ULUSAL MEVZUAT DÜZENLEMELERİ

İşletmeler ve kamu kurumları, bilgisayar tabanlı bilişim sistemlerini kullanmak suretiyle milyonlarca kişiye ait kimlik, iletişim, sağlık, mali, dini inanç, siyasi görüş gibi çok farklı bilgiyi hızlı şekilde toplayabilmektedir. Ancak, mal teslim eden ve/veya hizmet sunan kişiler tarafından elde edilmiş olunan bu verilerin bilerek veya bilmeyerek bireylerin haklarını ihlal edecek veya onlara zarar verecek şekilde kullanılması mümkündür. Bu bağlamda; kime ait olduğu bilinen bilgiler, sahibinin rızası olmaksızın kolayca işlenebilmekte veya üçüncü kişilere aktarılabilir. Böylece, kişilerin en başta özel hayatın gizliliği hakkı (Anayasa md. 20 ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi md. 8) ihlal edilmiş olmaktadır.

Bu durum karşısında, "kişisel veri" olarak adlandırılan birçok bilginin korunması ihtiyacı gündeme gelmiştir. Bilişim Hukuku alanında veri güvenliğini sağlamayı amaçlayan uluslararası ve ulusal mevzuat çalışmaları yapılmıştır.

Kişisel verilerin korunması konusunda ilk temel çalışma Avrupa Konseyi tarafından yapılan ve 1 Ekim 1985 tarihinde yürürlüğe giren 108 sayılı "Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi"dir. 108 sayılı Sözleşmenin amacı; her üye ülkede uyruğu veya ikametgâhı ne olursa olsun gerçek kişilerin, temel hak ve özgürlüklerini ve özellikle kendilerini ilgilendiren kişisel nitelikteki verilerin otomatik yollarla işleme tabi tutulması

karşısında özel yaşam haklarını güvence altına almaktır. 1995 yılında ise Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi tarafından 95/46/EC sayılı "Kişisel Verilerin İşlenmesi ve Serbest Dolaşımı Bakımından Bireylerin Korunmasına İlişkin Direktif"inin kabul edildiğini görmekteyiz. Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi ve Avrupa Komisyonu tarafından kabul edilen 2016/679 sayılı "Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü" (GDPR) 25 Mayıs 2018 tarihinde yürürlüğe girerek 95/46/EC sayılı Direktif ilga edilmiştir.

Yukarıda yer verdiğimiz uluslararası düzenlemeler dikkate alınarak Avrupa Birliğine üye ülkeler ve Türkiye, kişisel verileri korumaya yönelik iç hukuk düzenlemelerini yapmaya başlamışlardır.

Türkiye; öncelikle 28 Ocak 1981 tarihinde 108 sayılı Sözleşme'yi imzalamış, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda kişisel verilerin kaydedilmesi, hukuka aykırı olarak verilmesi veya ele geçirilmesi, silinmemesi gibi eylemlere ilişkin md. 135-140 kapsamında suç ve ceza düzenlemelerini yapmış, 5982 sayılı Kanun ile 2010 yılında Anayasanın "özel hayatın gizliliği" kenar başlıklı 20. maddesine bir fıkra ekleyerek herkese kendisiyle ilgili "kişisel verilerin korunmasını isteme hakkı" tanımış ve nihayetinde 108 sayılı Sözleşme'yi 17 Mart 2016 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlatarak yürürlüğe sokmuştur.

Konuya ilişkin temel iç hukuk düzenlemesi ise, 7 Nisan 2016 tarihinde yürürlüğe giren 6698 sayılı "Kişisel Verilerin Korunması Kanunu" olmuştur. Son olarak, 181 No.'lu Protokol 5 Mayıs 2016 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmış ve bu Protokol ile diğer taraf devletler gibi Türkiye de kişisel verilerin korunması alanında görevlerini tam bağımsızlıkla yerine getirecek **denetleyici makam ("Kişisel Verileri Koruma Kurumu")** kurmayı taahhüt etmiştir.

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI HAKKINDA BİLİNMESİ GEREKEN TEMEL “KAVRAMLAR” NELERDİR?

➤ **Kişisel veri:** Kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgidir.

➤ **Kişisel verilerin işlenmesi:** Kişisel verilerin tamamen veya kısmen bilişim sistemleri üzerinden -bilgisayar, telefon gibi işlemciye sahip cihazlarda yüklü yazılımlar veya donanım özellikleri aracılığıyla- otomatik ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin -verilerin belirli kriterlere göre yapılandırılarak işlendiği elektronik veya fiziki kayıt sisteminin- parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla,

- Elde edilmesi veya kaydedilmesi
- Depolanması veya muhafaza edilmesi
- Değiştirilmesi veya yeniden düzenlenmesi
- Açıklanması, aktarılması veya devralınması
- Elde edilebilir hâle getirilmesi,
- Sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi,

gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlemidir.

➤ **Veri işleyen:** Veri sorumlusunun verdiği yetkiye dayanarak onun adına kişisel verileri işleyen gerçek veya tüzel kişidir.

➤ **Veriyi anonim hâle getirme:** Kişisel verilerin, başka verilerle eşleştirilerek dahi hiçbir surette kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişiyle ilişkilendirilemeyecek hâle getirilmesidir. Bu noktada, veri elde edildiğinde belirli bir kişiyle ilişkilendirilemez bir durumda ise bu veri zaten ilk başta anonim olduğu için sonradan anonim hale getirilemez. Dolayısıyla, kime ait olduğu belli olan verinin daha sonraki işlemlerle sahibi anlaşılamaz

hale getirildiği zaman bu verinin anonim hale getirildiği değerlendirilmesi yapılabilecektir.

➤ **Açık rıza:** Belirli bir konuya ilişkin, bilgilendirilmeye dayanan ve özgür iradeyle açıklanan rızadır. Açık rızada, kişi sahip olduğu verinin işlenmesine kendi isteğiyle veya karşı taraftan gelen istek üzerine onay vermektedir. “Olumlu irade beyanı”nın yazılı şekilde alınmasına gerek yoktur. Elektronik ortam ve çağrı merkezi vb. yollarla açık rıza alınabilir. Açık rızanın alındığını ispat yükümlülüğü veri sorumlusuna aittir.

Rızanın açık olması, veri sahibinin hangi konuya ilişkin ve hangi konu ile sınırlı bilgilerinin işlenmesini onayladığını gösteren beyanının varlığına bağlıdır. Bu bağlamda, her türlü kişisel verilerimin işlenmesini kabul ediyorum” şeklinde genel bir irade beyanında bulunulması açık rızanın alındığı anlamına gelmemektedir.

Kişisel verilerin kullanım amacı hakkında veri sahibine açık ve anlaşılabilir bilgi verilmeden açık rıza alınması hukuka aykırıdır. Yazılı onay alınırken kişiye bilgilerinin nerede ve hangi amaçlı kullanılacağı ile rızasının sonuçları hakkında anlaşılabilir bir dille ve küçük puntolar kullanılmadan yazılmış bir metin sunulmalıdır. Bu noktada, kişinin rızası hata veya hile içeren söylemlerle ve eylemlerle veya cebir ve tehdit kullanılarak alınmamalıdır. Aksi halde veri sahibinin olumlu irade beyanındaki bu sakatlıklar verilerin işlenmesine engel olur.

Sağlık ve cinsel hayata ilişkin kişisel veriler; ancak kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amaçları ile sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından ilgilinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir (md. 6/3.f.).

Kanunun yayımı -7 Nisan 2016- tarihinden önce veri sahiplerinden hukuka uygun olarak alınmış rızalar bulunmaktadır. Bu rızalar, şayet veri sahipleri Kanunun yayım tarihinden itibaren bir yıl içinde aksine bir irade beyanında bulunmamışlar ise Kanuna uygun şekilde alınmış açık rızalar gibi değerlendirilmektedir (geçici md. 1/3)

KVKK HÜKÜMLERİ KİMLER HAKKINDA UYGULANIR?

KVKK hükümleri, kişisel verileri işlenen gerçek kişiler ile bu verileri tamamen veya kısmen otomatik ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işleyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanmaktadır (md. 2). Tüzel kişiler hakkında özel ayırım yapılmamış olması sebebiyle, tüm kamu idareleri ve kurumları da özel hukuk kurallarına göre kurulmuş tüzel kişiler gibi veri işleyebilmeleri sebebiyle Kanun kapsamında birçok yükümlülüğe ve sorumluluğa sahiptirler.

04 KORUMA ALTINA ALINAN KİŞİSEL VERİLER NELERDİR?

Koruma altına alınan kişisel veriler sadece gerçek kişilere ait olan kişisel verilerdir. Tüzel kişilere ait olan veriler koruma altında bulunmamaktadır. Ancak, tüzel kişiye ait veriler sayesinde gerçek kişilerin kimliği ve benzeri bilgilerine ulaşılabilmesi söz konusu ise, tüzel kişideki bu veriler artık ilgili gerçek kişinin haklarının korunabilmesi bakımından korunmalıdır.

Kanunda kişisel verilerin sayılması yoluna gidilmemiştir. Bu durum, kanun koyucunun kişisel veri kavramının sınırlarını geniş tutmak yönündeki iradesini göstermektedir. Zira kişisel bilgiler çok çeşitlidir ve sayma yoluyla belirlenmesi mümkün değildir. Hal böyle iken, aşağıdaki bilgiler “kişisel veri” niteliğinde kabul edilmektedir.

Genel Nitelikli Kişisel Veriler :

- Kimlik bilgileri (ad, soyad, TC kimlik numarası, doğum tarihi ve doğum yeri, cinsiyet, anne ve baba adı, nüfusa bağlı olunan yer, kimlik fotokopisi v.b.)

- İletişim bilgileri (cep telefonu veya ev/iş telefonu numaraları, e-posta adresi, ikamet ve işyeri adresi)
- Meslek ve özlük bilgileri
- Fiziksel görünüm ve genetik bilgileri (fotoğraf veya boy, kg, saç-göz ve deri rengi, ayak numarası v.b.)
- Ailevi, ekonomik ve ticari bilgiler (medeni hal, çocuk sayısı ve yaşı, gelir, maaş, malvarlığı, araç plakası v.b.)
- SGK/vergi/sigorta/pasaport/ meslek kuruluşuna üyelik v.b. sicil numarası
- Parmak izi, ses veya görüntü kaydı, özgeçmiş bilgileri
- Eğitim ve istihdam durumu bilgileri
- Haberleşme bilgileri, internet protokolü (IP) adresi, IMEI numarası
- Kredi kartı bilgileri
- Alışveriş ve seyahat gibi konulardaki sosyal bilgiler

Özel Nitelikli Kişisel Veriler :

- İrk ve etnik köken,
- Siyasi düşünce, felsefi inanç, dini, mezhebi veya diğer inanç,
- Kılık ve kıyafet,
- Dernek, vakıf ya da sendika üyeliği,
- Sağlık (hastalık, engellilik, ameliyat, sağlık raporu v.b.),
- Cinsel hayat ve tercih,
- Ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleri, adli sicil kaydı,
- Biyometrik ve genetik, kan grubu, bilgileri örnek gösterilebilir.

VERİ SAHİBİNİN “KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI HAKKININ” KAPSAMINA NELER GİRER?

➤ Kişinin kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkı

➤ Kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme hakkı

➤ Kişinin kendisiyle ilgili kişisel verilere erişmeyi, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etmesi ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmesi hakkı (Anayasa md. 20).

➤ Herkes, veri sorumlusuna başvurarak kendisiyle ilgili;

- Kişisel veri işlenip işlenmediğini öğrenme,
- Kişisel verileri işlenmişse buna ilişkin bilgi talep etme,
- Kişisel verilerin işlenme amacını ve bunların amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını öğrenme,
- Yurt içinde veya yurt dışında kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişileri bilme,
- Kişisel verilerin eksik veya yanlış işlenmiş olması hâlinde bunların düzeltilmesini isteme,
- Kişisel verilerin silinmesini veya yok edilmesini isteme,
- Düzeltme, silme ve yok etme işlemlerinin kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini isteme,
- İşlenen verilerin münhasıran otomatik sistemler vasıtasıyla analiz edilmesi suretiyle kişinin kendisi aleyhine bir sonucun ortaya çıkmasına itiraz etme,
- Kişisel verilerin kanuna aykırı olarak işlenmesi sebebiyle zarara uğraması hâlinde zararın giderilmesini talep etme, haklarına sahiptir (KVKK md. 11).

KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENEBİLMESİ VE AKTARILABİLMESİ HANGİ ŞARTLARIN VARLIĞINA BAĞLIDIR?

➤ Her türlü kişisel veri, kişinin açık rızasıyla işlenebilir (md. 5/1.f. ve 6/2.f.) ve üçüncü kişilere aktarılabilir (md. 8/1.f. ve 9/1.f.).

➤ Veri sahibinin açık rızası olmasa da verinin işlenmesini ve aktarılabilmesini sağlayan bazı özel haller vardır (md. 5) Bu haller şu şekilde sayılmıştır:

- Kanunda kişisel verilerin işlenmesine izin verilmiş olması
- Fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişiye ait verinin bu kişinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için işlenmesi zorunluluğu bulunması
- Sözleşmenin kurulmasının ve ifasının taraflara ait kişisel verilerin işlenmesine bağlı olması
- Veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğü gereğince veriyi işlemek zorunda olması
- Verinin sahibi tarafından alınmış olması
- Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması
- Veri sahibinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması

➤ Özel nitelikli kişisel verilerin işlenebilmesi ve aktarılabilmesi için aşağıdaki durumlardan birinin varlığı gerekmektedir (md. 6).

- Veri sahibinin açık rızasının alınması
- Sağlık ve cinsel hayat dışındaki özel nitelikli kişisel veriler bakımından kanunlarda açıkça öngörülmüş olması

• Sağlık ve cinsel hayata ilişkin kişisel veriler bakımından, kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacının bulunması

➤ "İstisnalar" kenar başlıklı KVKK md. 28 hükmünde, kişisel verilerin açık rıza olmaksızın işlenebilmesini sağlayan başkaca özel hallere yer verilmektedir. Buna göre;

• Kişisel veriler; resmi istatistik ile anonim hâle getirilmek suretiyle araştırma, planlama ve istatistik gibi amaçlarla işlenebilir.

• Kişisel veriler; millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini, ekonomik güvenliği, özel hayatın gizliliğini veya kişilik haklarını ihlal etmemek ya da suç teşkil etmemek kaydıyla bilimsel amaçlarla veya ifade özgürlüğü kapsamında işlenebilir.

• Kişisel veriler; soruşturma, kovuşturma, yargılama veya infaz işlemlerine ilişkin olarak yargı makamları veya infaz mercileri tarafından işlenebilir.

• Kişisel veriler; millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini veya ekonomik güvenliği sağlamaya yönelik olarak kanunla görev ve yetki verilmiş kamu kurum ve kuruluşları tarafından yürütülen önleyici, koruyucu ve istihbari faaliyetler, disiplin soruşturması veya kovuşturması kapsamında işlenebilir.

➤ Veri sahibinin açık rızası yoksa verinin yurt dışındaki bir kişiye aktarılabilmesi için verinin aktarılacağı yabancı ülkede;

• Yeterli korumanın bulunması,
• Yeterli korumanın bulunmaması durumunda Türkiye'deki ve ilgili yabancı ülkedeki veri sorumlularının yeterli bir korumayı yazılı olarak taahhüt etmeleri ve Kurulun izninin bulunması, gerekmektedir (md. 9).

➤ Tüzel kişilik bünyesinde farklı birimler arasında gerçekleşen veri aktarımları, Kanun kapsamında üçüncü kişilere yapılan özel şartlara tabi veri aktarımları (md.8) gibi değerlendirilmez.

07

VERİ İŞLENİRKEN VE MUHAFAZA EDİLİRKEN UYULMASI GEREKEN GENEL İLKELER NELERDİR?

➤ Kişisel veriler;

Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun şekilde, Doğru ve gerektiğinde güncel şekilde, Belirli, açık ve meşru amaçlar için, İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü şekilde, İşlenmelidir (md. 4).

➤ Kişisel veriler, mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilmelidir. Veri sorumlusu, muhafaza süresini belirlemeli ve bu süreyi veri sorumluları siciline yaptığı kayıt başvurusunda bildirmelidir.(Veri Sorumluları Sicili Hakkında Yönetmelik md. 9).

08

VERİ SORUMLUSU, VERİ SORUMLUSU TEMSİLCİSİ VE VERİ İŞLEYEN KİMDİR?

➤ Veri Sorumlusu:

Kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişidir. Kamu ve özel hukuk tüzel kişileri, verileri işleyen olarak "veri sorumlusu" sıfatına sahiptirler. Veri sorumlusu, tüzel kişinin kendisidir. Dolayısıyla, KVKK kapsamındaki yükümlülükler aykırı davranılarak veri güvenliği ihlal edildiği zaman her türlü hukuki sorumluluk tüzel kişiye ait olacaktır.

➤ Veri Sorumlusu Temsilcisi:

Veri sorumlusunun Kanun maddeleri kapsamındaki görevlerini yerine getirmek üzere atanmış gerçek kişidir. Veri sorumlusu temsilcisi atanması zorunlu değildir. Ancak tüzel kişilerin fiil ehliyeti olmadığı için veri sorumlusu olan tüzel kişinin Kanundan kaynaklı ödevlerini yerine getirebilmesi için fiil ehliyeti olan bir temsilcinin atanması gereklidir.

➤ Veri İşleyen:

Veri sorumlusunun verdiği yetkiye dayanarak onun adına kişisel verileri işleyen gerçek veya tüzel kişidir. Call center çalışanları, fatura kesen kasiyer, otel resepsiyon çalışanları, piyasadaki satış ekipleri, müşteri şikayetlerini kayıt altına alan kalite personelleri, bordro ve özlük işlerini takip eden ilgili birim çalışanları, ziyaretçi bilgilerini alan kapı güvenlik personelleri, asistanlar v.b. kişiler, veri işleyen olarak yetkilendirilebilir.

Veri sorumlusu, veri işleme yetkisini sözleşme ile ayrı bir gerçek ve tüzel kişiye verebilmektedir. Ancak veri işleyen, tüzel kişi adına verileri işlerken sözleşmedeki talimatlar çerçevesinde hareket etmek zorundadır.

Bu bağlamda; kişisel verilerin hangi gerekçe ve amaçlar doğrultusunda nasıl işlenmesi gerektiğine veri sorumlusu karar verir. Kime ait verilerin toplanacağı, hangi verilerin toplanacağı, kişisel verilerin toplanmasında izlenecek yöntem, toplanan verilerin kullanım amacı ve paylaşımı, verileri saklama süresi gibi hususlara sadece veri sorumlusu karar verebilir.

Veri işleyen, elindeki verileri veri sorumlusunun belirlediği amaca ve yönteme uygun şekilde işlemek zorundadır. Ancak veri işleyen kişi; aksi veri sorumlusu tarafından belirlenmemiş ise, kişisel verileri toplamak için kullanılacak bilişim teknolojisini seçebilir veya verilerin saklanması, korunması, aktarılması, silinmesi, yok edilmesi ve anonim hale getirilmesi yöntemlerini seçebilir.

Tüzel ya da gerçek kişi, aynı anda hem veri sorumlusu hem de veri işleyen olabilmektedir. Örneğin; bir belediye, çalışanlarının verileri bakımından "veri sorumlusu" ve hizmet verdiği kişilerin verileri bakımından da "veri işleyen" olarak nitelendirilebilir.

VERİ SORUMLUSUNUN

YÜKÜMLÜLÜKLERİ

NELERDİR?

➤ Aydınlatma Yükümlülüğü (md. 10):

Veri sorumlusu, kişisel verileri alınan kişilere belirli konularda bilgi vererek onları aydınlatmakla yükümlü kılınmıştır. Kişisel verilerin üçüncü kişiden elde edilmesi veri sorumlusunun veri sahibini aydınlatma yükümlülüğü ortadan kaldırmamaktadır. Aydınlatma yükümlülüğü, tek taraflı yerine getirilir. Veri sahibinden aydınlatıldığı hususunda onay alınması gerekmez.

Bu noktada, veri sorumlusunun veri sahiplerine yönelik yayınladıkları anlaşılabilir ve erişilebilir "aydınlatma metni" adındaki belgeler bu amaca hizmet etmektedirler.

Aydınlatma yükümlülüğünün/metninin kapsamına giren -veri sahibine verilmesi gereken- bilgiler aşağıdakilerdir.

- Veri sorumlusunun ve varsa temsilcisinin kimliği
- Kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği
- İşlenen kişisel verilerin kimlere ve hangi amaçla aktarılabileceği,
- Kişisel veri toplamanın yöntemi ve hukuki sebebi
- Veri sahibinin KVKK kapsamındaki hakları (md. 11)

➤ Aydınlatma Yükümlülüğünün İstisnaları:

- Kişisel veri suç işlenmesinin önlenmesi veya suç soruşturması için gerekli,
 - Veriler sahibi tarafından alenileştirilmiş,
 - Kişisel veri; görevli ve yetkili kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları tarafından denetleme veya düzenleme görevlerinin yürütülmesi ile disiplin soruşturma veya kovuşturması için gerekli,
 - Veri; bütçe, vergi ve mali konulara ilişkin olarak Devletin ekonomik ve mali çıkarlarının korunması için gerekli,
- ise artık aydınlatma yükümlülüğü yerine getirilmeden kişisel veriler elde edilebilir (md. 28/2).

➤ Veri Güvenliğini Sağlama Yükümlülüğü (md. 12):

Veri sorumlusu;

- Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek,

- Kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek,
 - Kişisel verilerin muhafazasını sağlamak (veri saklama ve imha politikası hazırlamak),
- için uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almak zorundadır.

Veri sorumlusu, kişisel verileri kendi adına başka bir gerçek veya tüzel kişi işlemekte ise, veri güvenliğine yönelik yukarıdaki tedbirlerin alınması hususunda bu kişilerle birlikte müştereken sorumludur. Veri güvenliğine yönelik tedbirin alınması yükümlülüğünün ihlali ceza hukuku bakımından değerlendirildiğinde; suç ve cezanın şahsiliği prensibi dikkate alınarak sadece ihlali gerçekleştiren gerçek kişi hakkında cezai takibat gündeme gelecektir.

- Veri sorumluları ve veri işleyenler, öğrendikleri kişisel verileri bu Kanun hükümlerine aykırı olarak başkasına açıklayamazlar ve işleme amacı dışında kullanamazlar. Bu yükümlülük görevden ayrılmalarından sonra da devam eder.

- Kişisel verilerin kanuni olmayan yollarla başkaları tarafından elde edilmesi hâlinde, veri sorumlusu bu durumu en kısa sürede ilgisine ve Kurula bildirmekle yükümlüdür.

➤ Verileri Silme, Yok Etme veya Anonim Hale Getirme Yükümlülüğü (md. 7):

Veriler hukuka aykırı şekilde işlenmiş veya hukuka uygun şekilde işlenmiş veriler bunların işlenme sebepleri ortadan kalkmış ise; veri sorumlusu tarafından resen veya ilgili kişinin talebi üzerine, söz konusu veriler silinmeli, yok edilmeli veya anonim hâle getirilmelidir.

Veri sorumlusu, kişisel veri saklama ve imha politikası hazırlamalıdır. İmha politikası hazırlanmış olması, kişisel verilerin Kanuna ve Yönetmeliğe uygun biçimde saklandığı, silindiği, yok edildiği veya anonim hale getirildiği anlamına gelmez.

➤ Veri Sorumluları Siciline Kayıt Yükümlülüğü (md. 16):

Kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişiler, veri sorumlusu oldukları için veri işlemeye başlamadan önce "Veri Sorumluları Sicili"ne kaydolmak zorundadırlar.

Veri sorumlusu; "Veri Sorumluları Sicili"ne kayıt başvurusunda aşağıdaki hususları bildirmek zorundadır.

- Veri sorumlusu ve varsa temsilcisinin kimlik ve adres bilgileri

- Kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği
- Veri konusu kişi grubu ve grupları ile bu kişilere ait veri kategorileri hakkındaki açıklamalar
- Kişisel verilerin aktarılabileceği alıcı veya alıcı grupları
- Yabancı ülkelere aktarımı öngörülen kişisel veriler
- Kişisel veri güvenliğine ilişkin alınan tedbirler
- Kişisel verilerin işlendikleri amaç için gerekli olan azami süre

Öte yandan, Kurul belirli kriterleri dikkate alarak Sicile kayıt yükümlülüğü hakkında istisnalar getirebilme yetkisine sahiptir. Bu kriterler "Veri Sorumluları Sicili Hakkında Yönetmelik" kapsamında aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

- Kişisel verinin niteliği
- Kişisel verinin sayısı
- Kişisel verinin işlenme amacı
- Kişisel verinin işlendiği faaliyet alanı
- Kişisel verinin üçüncü kişilere aktarılma durumu
- Kişisel veri işleme faaliyetinin kanunlardan kaynaklanması
- Kişisel verilerin muhafaza edilmesi süresi
- Veri konusu kişi grubu veya veri kategorileri

➤ **Veri Sahibinin Başvurusunu ve Şikâyetini Cevaplama Yükümlülüğü (md. 13):**

Hakkında KVKK hükümleri uygulanan veri sahibi, veri sorumlusuna yazılı şekilde veya "Veri Sorumlusuna Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ"de öngörülen yöntemlerle başvuruda bulunduğu zaman veri sorumlusu tarafından başvurusunun bu talebine veya şikâyetine karşı talebin niteliğine göre en kısa sürede ve en geç otuz gün içinde cevap verme yükümlülüğü vardır.

Cevap hazırlamak için ayrıca bir maliyet gerekiyorsa, veri sorumlusunun Kurul tarafından belirlenen tarifedeki ücreti başvurusundan isteme hakkı vardır.

Veri sorumlusu, veri sahibinin talebini veya şikâyetini reddeder ise yazılı veya e-posta yoluyla bu cevabını iletir.

➤ **Kurulun Kararı Üzerine Hukuka Aykırılığı Giderme Yükümlülüğü (md. 14):**

Talebini veya şikâyetini veri sorumlusuna ileten başvuru, veri sorumlusunun gönderdiği cevabı yetersiz bulur veya veri sorumlusu süresinde başvuruya cevap vermez ise, bu kişi veri sorumlusunun ret/zımni ret cevabını öğrendiği tarihten itibaren otuz gün ve her hâlde başvuru tarihinden itibaren altmış gün içinde Kurula şikâyetinde bulunabilir.

Kurul, başvurusunun/veri sahibinin şikâyeti üzerine veya ihlal iddiasını başka şekilde öğrenerek re'sen inceleme yapabilmektedir. Kurulun kişisel verilerin korunması konusunda verdiği ihlal kararına göre, veri sorumlusu hukuka aykırılıkları gecikmeksizin ve en geç otuz gün içinde gidermek zorundadır.

10 VERİ İŞLEYENİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ NELERDİR?

- Kişisel verilerin hukuka uygun şekilde işlemek
 - Kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek
 - Kişisel verilerin muhafazasını sağlamak amacıyla gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almak
- Veri işleyen yukarıdaki yükümlülüklerine aykırı şekilde davranır ise ortaya çıkan hukuki sorumluluk müteselsil olarak veri işleyen ile veri sorumlusuna aittir.
- Öğrenilen kişisel verileri Kanuna aykırı olarak başkasına açıklamamak ve amacı dışında kullanmamak (bu yükümlülük görevden ayrılmalarından sonra da devam eder)

KVKK KAPSAMINDAKİ YÜKÜMLÜLÜKLERE AYKIRI DAVRANIŞLAR NASIL CEZALANDIRILIR?

KABAHAAT EYLEMLERİ VE CEZALARI (KVKK md. 18)

Veri sorumlusu olan gerçek kişiler ile özel hukuk tüzel kişileri hakkında aşağıdaki kabahat eylemleri sebebiyle yine aşağıda yer verilen cezalar uygulanır.

KABAHAAT/EYLEM	CEZA
Aydınlatma Yükümlülüğünü Yerine Getirmeme	5.000 TL - 100.000 TL
Veri Güvenliğine İlişkin Yükümlülükleri Yerine Getirmemek	15.000 TL - 1.000.000 TL
Kurul Tarafından Verilen Kararları Yerine Getirmemek	25.000 TL - 1.000.000 TL
Veri Sorumluları Siciline Kayıt ve Bildirim Yükümlülüğüne Aykırı Hareket Etmek	20.000 TL - 1.000.000 TL

Kamu kurum ve kuruluşlarının kabahat eylemleri hakkında yukarıdaki idari para cezaları uygulanmamaktadır.

Yukarıdaki eylemler kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları bünyesinde işlenmesi hâlinde, Kurulun yapacağı bildirim üzerine eylemi gerçekleştiren kamu görevlileri hakkında disiplin hükümlerine göre işlem yapılır.

SUÇ EYLEMLERİ VE CEZALARI (KVKK md. 17, TCK md. 135-140)

SUÇ/EYLEM	TCK MD	CEZA
"Kişisel Verilerin Kaydedilmesi" Suçu Kişisel verileri hukuka aykırı olarak kaydetmek	135/1	1-3 yıl hapis cezası
"Kişisel Verilerin Kaydedilmesi" Suçunun Nitelikli Hali Siyasi, felsefi veya dini görüş, ırki köken, ahlaki eğilim cinsel yaşam, sağlık durumu veya sendikal bağlantılar ile ilgili verileri hukuka aykırı olarak kaydetmek	135/2	1-3 yıl hapis cezası yarı oranında artırılır
"Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme Veya Ele Geçirme" Suçu Kişisel veriyi hukuka aykırı olarak bir başkasına vermek, yaymak veya ele geçirmek	136	2-4 yıl hapis cezası
TCK md. 135 ve 136 Suçlarının Nitelikli Hali a) Kamu görevlisi tarafından ve kamu görevinin verdiği yetki kötüye kullanılarak, b) Belli bir meslek ve sanatın sağladığı kolaylıktan yararlanarak, TCK md. 135 ve 136 suçlarını işlemek	137	Yukarıdaki cezalar yarı oranında artırılır
"Verileri Yok Etme" Suçu	138/1	1-2 yıl hapis cezası
"Verileri Yok Etme" Suçunun Nitelikli Hali	138/2	1-2 yıl hapis cezası bir kat artırılır

NOT: Yukarıdaki suç eylemleri bir kamu kurumu nezdinde meydana gelirse; denetim ve gözetim yükümlüğünü yerine getirmeyerek görevinin gereklerini ihmal eden veya görevini gecikmeli yapan veri sorumlusu temsilcisi hakkında sorumlu sıfatıyla TCK md. 257/2 kapsamında "görevi kötüye kullanma suçu" yönünden kovuşturma başlatılması söz konusu olabilir.

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI HUKUKU KAPSAMINDA HİZMETLERİMİZ

- Kurum özelinde verileri işleyen departmanların ve bunların yöneticilerinin tespit edilmesi
- Özel sektör ve kamu kurumu özelinde departmanların işleyişine göre her birime ait kişisel veri işleme envanterinin oluşturulması
- Kurum ve kuruluşların ilgili birimlerinin tespiti ve bu birimlerin yöneticileri ve personelleri ile toplanarak veri güvenliğine yönelik çalışmanın yapılması
- Veri güvenliğinin sağlanması ve korunması hakkında "Hukuki Analiz Raporları" hazırlanması

"Hukuki Analiz Raporu" hazırlanması özel bir hizmet olup, bu kapsamda aşağıdaki plana göre ilgili çalışmalar yürütülmektedir.

- **Bilinçlendirme:** Kurumlar nezdinde, kişisel verilerin korunmasına yönelik yükümlülükler hakkında bilinçlendirme çalışmaları yapılması
- **Kurumsal Analiz:** Kurumsal yapıların analiz edilmesi ve departmanların tespiti, departmanlara göre veri kategorilerinin ve türlerinin belirlenmesi ve ayrıştırılması
- **Özel Veri İşleme Envanteri:** Kurumun her bir departmanı için ayrı Veri İşleme Envanteri düzenlenmesi ve gönderilmesi
- **Soru Listesi:** Mevzuata aykırı hususların, risklerin ve alınması gereken tedbirlerin tespitine yönelik departmanlara "Soru Listesi" gönderilmesi
- **İrtibat Kişisi Atanması:** Çalışanlar tarafından "Veri İşleme Envanter"inde yer alan bilgilerin doldurulması ve "Soru Listesi"nin cevaplanması sürecinin gereğine uygun şekilde yürütülmesi için ilgili departmandan irtibat kişisi atanması yapılması

• **Eğitim:** "Veri İşleme Envanteri"nde yer alan bilgilerin istenilen şekilde toplanması ve "Soru Listesi" cevaplarının gereğine uygun biçimde oluşturulması hususunda çalışanlara eğitim verilmesi

• **Takip:** Toplanan "Veri İşleme Envanteri"ndeki eksikliklerin takip edilmesi ve bu eksikliklerin giderilmesi için irtibat kişi ile ortak çalışma yürütülmesi

• **Hukuki Analiz Raporu Hazırlanması:** Toplanan veriler çerçevesinde "Hukuki Analiz Raporu" -kurumun elindeki ve ileride elde edeceği verilere göre her bir birim özelinde, yasal yükümlülüklerle uyum risklerini tespit etme çalışması- hazırlanması

• **Uyum Çalışması:** Hukuki Analiz Raporundaki tespitler dikkate alınarak, kurumun mevzuattaki yükümlülüklerle uyum sağlayabilmek ve ceza risklerinin varlığına sebebiyet veren halleri ortadan kaldırmak için alması gereken idari ve teknik tedbirlerin öneri listesi şeklinde sunulması

- Aydınlatma yükümlülüğüne dair metinlerin hazırlanması
- Gizlilik veya Çerez Politikası metninin hazırlanması
- Kişisel verinin erişimi, kullanımı, saklanması ve imhası konusunda kurumsal işleyişin belirlenmesi ve yönetilmesi
- Kişisel Verilerin Korunması Protokolü hazırlanması
- Veri güvenliğine yönelik sözleşmelerin hazırlanması
- Veri güvenliğini sağlamaya yönelik disiplin hükümlerinin kurum disiplin yönetmeliğine eklenmesi
- Veri sorumluları siciline kayıt işlemlerinin yapılması ve bildirim yükümlülüklerinin yerine getirilmesi
- Veri güvenliğinin sağlanmasına yönelik bilişim ve yazılım altyapısı oluşturulması

(**Çözüm Ortağımız:** Nice Mühendislik Enerji Sistemleri Sanayi Ve Ticaret A.Ş. - www.niceas.com.tr)

EKİBİMİZ

Av. Mustafa YAĞCI
Yönetim Kurulu Başkanı

Av. Emin YAĞCI
Yönetim Kurulu Üyesi

Av. Nafi ERGÜL
Yönetim Kurulu Üyesi

Av. Mehmet KOÇAK
Yönetim Kurulu Üyesi

Av. Hayrullah BAŞOL

Av. Yusuf TIRIÇOĞLU

Nice Mühendislik Enerji
Sistemleri San. Tic. A.Ş.
Bilişim ve Yazılım Çözüm Ortağı

www.gercekveri.com.tr

GERÇEK VERİ

Gerçek Veri Güvenliği ve Danışmanlık Hizmetleri A.Ş.

“Analiz, Güvenlik ve Uyum Odaklı”

www.gercekveri.com.tr

İSTANBUL MERKEZ OFİS :

Barbaros Mah. Ak Zambak Sk. Uphill Towers 1A Blok
No: 3/102 Ataşehir/İSTANBUL
Tel: +90 216 688 00 12 - Faks: +90 216 688 00 13
E-mail: bilgi@gercekveri.com.tr

İSTANBUL MALTEPE OFİS :

Cevizli Mah. Fil Yokuşu Sk. Karalar Plaza No:18 K:2
Maltepe/İSTANBUL

BİLECİK OFİS :

Kayı Plaza B Blok K:7 No:38 Merkez/BİLECİK

Buradaki yazıların GERÇEK Veri'nin izni alınmadan kısmen veya tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, dağıtılması veya yayınlanması yasaktır. Bilgi Notu'nun tüm hakları GERÇEK Veri'ye ait olup, içeriği 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamındadır.

